

KRÓLESTWO GORYEO WOBEC NAJAZDU MONGOLSKIEGO W XIII WIEKU¹

Wprowadzenie

W grudniu roku 1240 Kijów został zdobyty, jego mieszkańcy wymordowani, zaś reszta Europy stanęła wobec groźby inwazji barbarzyńców ze Wschodu, którzy ze względu na swe miano Tatarów szybko zostali utożsamieni z wysłannikami piekiel, czyli Tartaru². Na drodze jednak stanęli im m.in. Polacy, którzy starli się z przeciwnikiem pod Legnicą 9 kwietnia 1241 r. Ostatecznie ponieśli klęskę, a dowodzący nimi książę Henryk Pobożny poległ, co postawiło kraj w trudnej sytuacji i opóźniło zjednoczenie ziem polskich o pół wieku. Ponieważ Węgrzy przegrali też starcie na równinie Mohi, tylko nagłe wycofanie się nieprzyjaciela uratowało Europę przed dalszymi zniszczeniami³.

Równoległe, 8 tys. km od Legnicy, z tą samą co Polacy niepowstrzymaną siłą, czyli znajdującym się u szczytu potęgi Imperium Mongolskim mierzyli się mieszkańcy Półwyspu Koreańskiego. W Polsce nad zagadnieniem tym pochyliła się, jak dotąd, tylko Joanna P. Rurarz we fragmentach swojej *Historii Korei*⁴, gdyż chociażby traktujący pozornie o tym artykuł Mariana Tadeusza Mencela *Ekspansja mongolska w Azji Wschodniej po śmierci Czyngis-chana. Uwarunkowania i konsekwencje* powieła w tym zakresie narrację oraz ustalenia badaczki⁵.

DOI: 10.4467/23538724GS.23.036.19029

ORCID 0000-0001-5900-7918

¹ W odniesieniu do nazw koreańskich niezależnie od konwencji przyjętej w danym źródle autor konsekwentnie stosuje zasady latynizacji poprawionej z roku 2000. W przypadku języków, takich jak chiński czy mongolski, przywoływane są terminy najbardziej rozpowszechnione w polskiej historiografii, chyba że zaznaczono inaczej.

² S. Kowalski, *W obronie chrześcijańskiej Europy. Bitwa pod Legnicą, 9 kwietnia 1241*, „Resovia Sacra” 2019, t. 26, s. 173–178.

³ G. Labuda, *Wojna z Tatarami w roku 1241*, „Przegląd Historyczny” 1959, t. 50, nr 2, s. 213–223.

⁴ Zob. J.P. Rurarz, *Historia Korei*, Wydawnictwo Akademickie „Dialog”, Warszawa 2009.

⁵ Pojawiają się też przy tej okazji pewne błędy interpretacyjne (uznanie Pyeongyangu za stolicę Goryeo) i językowe (zapis nazwy wyspy Ganghwa); M.T. Mencil, *Ekspansja mongolska w Azji Wschodniej po śmierci Czyngis-chana. Uwarunkowania i konsekwencje*, „Studia Gdańskie. Wizje i Rzeczywistość” 2016, t. 13, s. 304–305.

Co zaskakujące, jeszcze mniej pomocne okazują się klasyczne prace na temat ekspansji mongolskiej, które milczeniem zbywają wieloletnie zmagania Koreańczyków, równocześnie akcentując epizodyczne w gruncie rzeczy najazdy na Wyspy Japońskie. Przykładowo więc Ludwik Bazyłow w żadnym miejscu nie porusza wątku Półwyspu Koreańskiego, na mapie oznaczając go błędnie jako część imperium Czyngis-chana⁶, zaś Stanisław Kałużyński cały wątek streszcza w jednym mało precyzyjnym zdaniu⁷.

Problem stanowi nadto brak tłumaczeń źródeł z epoki na język polski. Dysponujemy, co prawda, przełożoną przez Kałużyńskiego *Tajną historią Mongołów*, ale po pierwsze, sprawy koreańskie są tam poruszone tylko w jednym zdaniu: „[Ugedej] wysłał (...) na wyprawę wojenną łuczника Jesüdera jako pomoc dla łuczника Dżalairtaja, który już wcześniej wyruszył w pochód przeciw Dżurdzenom i Solangasom [Koreańczykom]”⁸. Po drugie, informacje te są i tak bezużyteczne w przypadku tradycyjnej interpretacji, zgodnie z którą rzeczona kronika powstała w roku 1240, a którą za Kałużyńskim do dziś, jak się zdaje, dzielają polscy historycy⁹. Tymczasem już kilkadziesiąt lat temu, wychodząc zwłaszcza od przywołanego fragmentu, badacze zachodni zaczęli mocno kontestować taki punkt widzenia, dostrzegając, że różne przesłanki wskazywałyby, iż *Tajna historia Mongołów* ostateczny kształt przybrała w innym Roku Szczura niż 1240¹⁰. Obecnie za najbardziej prawdopodobną uchodzi data 1252 z zastrzeżeniem, że wzmiankowana wyprawa na Półwysep Koreański odbyła się jeszcze później, czyli w roku 1258, a więc wiele lat po śmierci Ugedeja¹¹.

W związku z tym nieodzowne staje się odwołanie do zagranicznej literatury przedmiotu, przy czym ze względu na wprowadzający w problematykę charakter artykułu autor postanowił ograniczyć się do literatury anglojęzycznej, koncentrując się na wybranych politycznych i militarnych aspektach najazdu mongolskiego na Półwysep Koreański w XIII wieku oraz sygnalizując jego uwarunkowania, tudzież bardziej dalekosiężne skutki. Poniższe ustalenia mogą być użyteczne w przeprowadzeniu pogłębianych studiów nad omawianą epoką przy użyciu koreańskich źródeł i opracowań,

⁶ L. Bazyłow, *Historia Mongolii*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1981, s. 92.

⁷ S. Kałużyński, *Dawni Mongołowie*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1983, s. 32.

⁸ *Tajna historia Mongołów. Anonimowa kronika mongolska z XIII w.*, tłum. S. Kałużyński, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1989, § 274.

⁹ Por. K. Bojko, *Polska a imperium mongolskie oraz Złota Orda w latach 1241–1502*, „Perspektywy Kultury” 2020, t. 31, nr 4, s. 171.

¹⁰ G. Ledyard, *The Mongol Campaigns in Korea and the Dating of „The Secret History of the Mongols”*, „Central Asiatic Journal” 1964, vol. 9, no. 1, s. 2, 10. Ledyard w swoim tekście relacjonuje m.in. spór co do genezy specyficznego określenia Koreańczyków, które po polsku brzmi „Solangasi”.

¹¹ C.P. Atwood, *The Date of the „Secret History of the Mongols” Reconsidered*, „Journal of Song-Yuan Studies” 2007, no. 37, s. 40–41.

ponieważ historiografia w Korei Południowej w tym zakresie rozwija się niezwykle bujnie, a tamtejsi specjaliści prezentują zróżnicowane podejście do zagadnienia¹².

Preludium wojny

W roku 918 general Wang Geon, który do historii przeszedł jako król Taejo, władca Taebongu (wcześniej znanego jako Późne Goguryeo i Majin), powołał do życia nowe państwo, czyli Goryeo. Następnie włączył do niego tereny dogorywającego już Późnego Silla (935 r.) oraz Późnego Baekje (936 r.). W ten sposób dokonano się pierwsze w dziejach pełne polityczne zjednoczenie Korei, zwłaszcza że w 926 r. pod naporem Kitanów¹³ upadło lokujące się poza półwyspem Balhae, którego elity utożsamiały się z kulturą koreańską¹⁴. Choć w tym czasie Koreańczykom udało się przezwyciężyć wiele problemów wewnętrznych, to wciąż napięta pozostawała sytuacja międzynarodowa, co było pokłosiem testamentu politycznego Taejo, który zalecał swoim następcom parcie ku północy, czyli ku utraconym niegdyś ziemiom¹⁵.

Rodzilo to nieustanne spory ze wspomnianymi już Kitanami, którzy na rozległych obszarach Mandżurii w roku 907 utworzyli zorganizowane państwo pod rządami dynastii Liao. Walki na granicy z różną intensywnością ciągnęły się przez dekady i dopiero znaczące zwycięstwo Koreańczyków w roku 1019 pozwoliło na wypracowanie pokojowych stosunków między dwiema stronami¹⁶. Ten stan rzeczy uległ znaczącej przemianie dopiero w kolejnym stuleciu, kiedy to podlegli Kitanom Dżurdżeni zbuntowali się, by pod wodzą Akuty w roku 1115 wypowiedzieć wojnę dotychczasowym panom. W ciągu zaledwie dekady odnieśli całkowity sukces, niszcząc dynastię Liao i zakładając własną o nazwie Jin¹⁷, która na dodatek w 1127 r. zajęła Kaifeng będący wówczas chińską stolicą, stając się tym samym jedną z głównych sił w tej części Azji¹⁸.

¹² I.J. Lee, *Trends and Prospects. Historical Studies on Koryŏ-Mongol Relationship in the 13–14th centuries*, „The Review of Korean Studies” 2016, vol. 19, no. 2, s. 16.

¹³ Autor za Stanisławem Kałużyńskim i innymi polskimi naukowcami odrzuca lansowany przez Joannę Rurarz zapis „Khitanowie”, uznając go za nieuzasadnioną kalkę z języka angielskiego; por. S. Kałużyński, *Dawni Mongołowie...*, s. 16; J.P. Rurarz, *Historia Korei...*, s. 147.

¹⁴ O. Pietrewicz, *Krewetka między wielorybami. Półwysep Koreański w polityce mocarstw*, Asian Century, Warszawa 2020, s. 30.

¹⁵ K.B. Lee, *A New History of Korea*, trans. E.J. Shultz, E.W. Wagner, Ilchokak, Seoul 1984, s. 125.

¹⁶ J.P. Rurarz, *Historia Korei...*, s. 163–165.

¹⁷ W historiografii funkcjonuje kilka form zapisu nazwy tej jednej dynastii pokroju „Jin/Kin/Cin/Chin”, co często może być przyczyną dezorientacji. Autor przychyła się do mówienia o dynastii Jin, gdyż jest to termin rozpowszechniony w odniesieniu do historii chińskiej i używany także przez badaczy koreańskich.

¹⁸ L. Bazyłow, *Historia Mongolii...*, s. 55. Na potrzeby niniejszego artykułu autor za chińskie nie uznaje dynastii Liao oraz Jin.

Dwór w Gaeseongu (wtedy znanym jako Gaegyeong) miał w tej epoce ambiwalentny stosunek względem Państwa Środka. Ród Wang niewątpliwie bowiem nawiązywał do osiągnięć Tangów (618–907), wprowadzając chociażby w roku 958 system egzaminów konfucjańskich. Tymczasem w cesarstwie po okresie zamętu w 960 r. ster rządu przeszedł wszakże w ręce dynastii Song, której wasalem w roku 963 stało się Goryeo¹⁹, lecz wzajemne relacje pozostawały raczej luźne i opierały się na handlu czy też wymianie ideowej (warto nadmienić, że to w ówczesnych Chinach w XII wieku za sprawą myśliciela Zhu Xi narodził się neokonfucjanizm). Siłą rzeczy, oba państwa oddaliły się od siebie jeszcze bardziej, kiedy Songowie po utracie Kaifengu musieli przenieść się na południe od rzeki Jangcy do Lin'anu. Wangowie z kolei oportunistycznie zdecydowali się w roku 1125 na złożenie holdu Jinom, przez co pomiędzy krajami omawianego regionu zapanował względny spokój²⁰.

W tym samym czasie coraz bardziej niespokojna stawała się za to sytuacja wewnętrzna w Goryeo. Pierwsze symptomy kryzysu objawiły się już za panowania króla Injonga (1122–1146), a jednym z nich była rewolta mnicha Myocheonga, który po nieudanej próbie przekonania władcy do podjęcia wyprawy przeciwko Dżurdzenom i przeniesienia stolicy do Pyeongyangu zbuntował się, doprowadzając nawet w 1135 r. do secesji państewka Daewi. Zostało ono spacyfikowane dopiero w następnym roku przez karną ekspedycję dowodzoną przez wysokiego rangą urzędnika Gim Busika²¹.

Ówczesny podział elity społecznej przebiegał bowiem przede wszystkim wzdłuż linii rozdzielającej urzędników cywilnych (kor. *munban*) od wojskowych (kor. *muban*), przy czym ci pierwsi szybko zmonopolizowali życie polityczne kraju dzięki swoim rozległym majątkom ziemskim, wpływom w klasztorach buddyjskich oraz regularnym ożenkom z dynastią panującą²². Rodziło to uzasadnione niezadowolenie wojskowych, którymi jawnie pogardzano, czego wyrazem w 1144 r. w sferze symbolicznej stało się podpalenie brody generała Jeong Jungbu przez Gim Donjunga, syna wspomnianego Gim Busika²³.

Brziałoby to może śmiesznie, gdyby nie fakt, że koniec końców młodzieniec miał przyplacić swój czyn życiem, albowiem król Uijong (1146–1170) nie potrafił uspokoić nastrojów. Kiedy więc w roku 1170 niski rangą urzędnik cywilny Han Noe spoliczkował generała Yi Soeunga, wojskowi uznali, że nie będą nadstawiać drugiego policzka, a w zamian wznieśli pucz, wymordowując większość swoich

¹⁹ O. Pietrewicz, *Krewetka między wielorybami...*, s. 33.

²⁰ J.P. Rurarz, *Historia Korei...*, s. 167.

²¹ K.B. Lee, *A New History of Korea...*, s. 137–138.

²² M.J. Seth, *A History of Korea. From Antiquity to the Present*, Rowman & Littlefield, Lanham 2010, s. 103, 106.

²³ C.Y. Mun, *Yi Gynbo pyeongjeon. Gyeonggido yeoksamunhwainmul jaebaŋyeon*, Hangungmunhwawonyeonhapoe Gyeonggidojihoe, Suwon 2011, s. 9. Joanna Rurarz z niezrozumiałych przyczyn datuje ten incydent na rok 1170; J.P. Rurarz, *Historia Korei...*, s. 170.

oponentów, jak również zdetronizowali władcę, którego zastąpił jego młodszy brat Myeongjong (1170–1197). Przywódcy przewrotu prędko pokłócili się jednak między sobą, przez co kolejne ćwierć wieku naznaczył wielki chaos polityczny potęgowany przez liczne bunty ludności²⁴.

Spokój zaprowadził dopiero generał Choe Chungheon (zm. 1219), który w 1196 r. zapoczątkował zmilitaryzowane rządy swego rodu. Przetrwały one ponad pół wieku, gdyż schedę po przywódcy przejął najpierw jego syn Choe U (zm. 1249), a później wnuk Choe Hang (zm. 1257) i prawnuk Choe Ui (zm. 1258)²⁵. Ta koreańska odmiana szogunatu doprowadziła do marginalizacji osoby króla w takim stopniu, że – jak podają w *Goryeosa* dziejopisarze – panujący wówczas król Sinjong (1197–1204) „stał ponad swymi poddanymi, dzierżąc jedynie pozorną władzę, gdyż niestety nie był niczym więcej niż marionetką”²⁶. Podobnie sprawy miały się zresztą z jego następcami: Huijongiem (1204–1211) oraz Gangjongiem (1211–1213). Tymczasem w roku 1206 Temudżyn, który już w poprzednich latach podporządkował sobie liczne ludy mongolskie, został ogłoszony przez kurultaj, czyli zgromadzenie starszyzny plemion, Czyngis-chanem, by wyruszyć następnie na podbój całego świata²⁷.

Starcie cywilizacji

Wbrew obiegowej opinii, choć podboje Mongołów były jak na realia epoki niezwykle szybkie, to żadną miarą nie można ich określić mianem *blitzkriegu*. Uwidoczniły to już pierwsze lata aktywności Czyngis-chana. Kiedy bowiem w 1211 r. pod pretekstem pomszczenia śmierci jednego z wodzów mongolskich i wyzwolenia swoich współbraci wypowiedział on Dżurdzenom wojnę, trwała ona ponad cztery lata i nie zakończyła się definitywnym rozwiązaniem²⁸. To wtedy Koreańczycy po raz pierwszy zetknęli się z nowym w regionie graczem, który w roku 1211 zamordował emisariuszy królewskich wysłanych na dwór Jinów²⁹.

Mimo to w latach 1218–1219 Gaeseong zgodził się na współpracę z siłami chańskimi zwalczającymi tych spośród Kitanów, którzy wobec osłabienia Dżurdzenów próbowali odzyskać niezależność, ale ostatecznie pod naciskiem Mongołów w roku 1216 musieli przekroczyć granicę Goryeo³⁰. Ponadto mimowolnie partnerzy

²⁴ E.Y. Park, *Korea. A History*, Stanford University Press, Stanford 2022, s. 122.

²⁵ J.H. Grayson, *Korea. A Religious History*, Routledge, New York 2002, s. 93–95.

²⁶ Tłum. własne za: K.B. Lee, *A New History of Korea...*, s. 142.

²⁷ W. Rodziński, *Historia Chin*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1992, s. 234.

²⁸ L. Bazylow, *Historia Mongolii...*, s. 84–86.

²⁹ S. Wang, *What Tang Taizong Could Not Do. The Korean Surrender of 1259 and the Imperial Tradition*, „T'oung Pao” 2018, vol. 104, no. 3–4, s. 339.

³⁰ J.P. Rurarz, *Historia Korei...*, s. 176. Jakkolwiek J. Rurarz uznaje, że przejście na ziemie koreańskie miało miejsce rok wcześniej.

zgodzili się w tym czasie podpisać traktat o przyjaźni, w którym Koreańczycy zobowiązali się płacić trybut, lecz nie można uznać tego kroku za równoznaczny z podporządkowaniem się powstającemu właśnie imperium³¹. W latach 20. zwróciło ono zresztą swoją uwagę ku ziemiom zachodnim, bijąc po kolei Karakitanów, Chorezm czy Tangutów³².

W międzyczasie trzęsący całym Półwyspem Koreańskim ród Choe nie dostrzegł zagrożenia, ignorując niepokojące doniesienia zza granicy, a w 1225 r. dopuścił nawet do zamordowania na swoim terytorium mongolskiego posła, kiedy ten wracał do ojczyzny³³. Wypadek ten miał wkrótce zostać wykorzystany jako *casus belli* przez Ugedęja (1229–1241), który przejął władzę po swoim ojcu Czyngis-chanie, wznawiając ekspansję w Azji Wschodniej. Na pierwszy ogień poszło państwo Jinów, które zdołało wcześniej odzyskać inicjatywę strategiczną, lecz finalnie nie było w stanie sprostać nowej kampanii, która w 1234 r. unicestwiła podmiotowość Dżurdzeńów³⁴. Goryeo było kolejnym celem na mongolskiej liście.

W tytule niniejszego artykułu użyto słowa „najazd”, choć może bardziej trafne byłoby sformułowanie „seria najazdów”, gdyż w latach 1231–1259 potomkowie Temudżyna regularnie napadali na ziemie koreańskie, a historycy mają problem ze stwierdzeniem, ile razy dokładnie takie zdarzenia miały miejsce. Na ogół mówi się o sześciu lub siedmiu zbrojnych eskapadach. Precyzyjnie należy jednak stwierdzić, że Mongołowie podjęli aż dziewięć takich wypraw przeciw Goryeo (1231–1232, 1232, 1235–1239, 1247–1248, 1253–1254, 1254, 1255–1256, 1257, 1258–1259)³⁵, ale ponieważ pod wieloma względami były one bardzo podobne, to zostaną opisane tylko pokrótce (choć przekrojowo), z uwzględnieniem najważniejszych cech charakterystycznych tego zaskakująco długiego oporu niewielkiego kraju w obliczu przeważających sił wroga.

Pierwszy wielki atak rozpoczął się 26 sierpnia 1231 r. wraz z przekroczeniem rzeki Amnok przez Mongołów prowadzonych przez Sartaka, doświadczonego dowódcę służącego niegdyś pod Czyngis-chanem. Nie napotykając większych przeszkód, wkroczyli oni w głąb Goryeo i spustoszyli królestwo, lecz nie udało im się zdobyć dobrze ufortyfikowanej twierdzy w Guju ani stolicy. Władze koreańskie były jednak świadome, że nie są w stanie pobić przeciwnika w polu, dlatego poszły na ugodę. Nie miały przy tym zamiaru spełniać wszystkich wygórowanych żądań Sartaka³⁶.

³¹ I.J. Lee, *Trends and Prospects...*, s. 17–18.

³² S. Kalużyński, *Dawni Mongołowie...*, s. 32–35.

³³ K.B. Lee, *A New History of Korea...*, s. 148.

³⁴ W. Rodziński, *Historia Chin...*, s. 236–237.

³⁵ W.E. Henthorn, *Korea. The Mongol Invasions*, Brill, Leiden 1963, s. 61–74, 102–105, 111–115, 127–139. Należy przy tym pamiętać, że pierwsze dwa najazdy mogą być postrzegane jako ta sama akcja zbrojna, a charakter ostatniego z nich jest dyskusyjny.

³⁶ *Ibidem*, s. 61–70.

Koreańczycy, obserwując między innymi rozwój sytuacji w państwie Jinów, grali bowiem na zwłokę, co sprowokowało Mongołów do ponownej napaści. W związku z tym w 1232 r. król Gojong (1213–1259) przeniósł swoją siedzibę na wyspę Ganghwa, gdzie dwór znajdujący się poza zasięgiem najeźdźcy, który nigdy nie opanował w pełni sztuki żeglarskiej³⁷, urzędował aż do roku 1270, a powrót władcy do Gaeseongu był przez dekady jednym z żądań wysuwanych przez Mongołów³⁸.

W latach 30. monarcha nie miał wszakże zbyt wiele do powiedzenia w tej sprawie, gdyż wciąż znajdował się pod przemożnym wpływem rodu Choe, któremu to w istocie przypisuje się decyzję o ucieczce na Ganghwa. Z jednej strony był to krok ze wszech miar uzasadniony i zgodny z koreańską racją stanu, lecz z drugiej miał on przede wszystkim umożliwić przetrwanie militarnego reżimu, który w przypadku poddania się wrogowi najprawdopodobniej szybko by upadł. Niezależnie od motywacji stojących za tym posunięciem, w jego wyniku kraj został wydany na pastwę barbarzyńców, a poddani musieli zbiec w góry i na przybrzeżne wyspy. Agresję zatrzymał dopiero zgon Sartaka w roku 1232 w trakcie oblężenia twierdzy Cheoin (dzisiejszy Yongin)³⁹.

Na szerszą skalę walki wznowiono zatem dopiero po kilku latach, lecz elita państwa zdążyła już w tym czasie rozgościć się na Ganghwa, gdzie wiodła zbytkowne życie w prawie całkowitym oderwaniu od problemów prowincji, z której starano się jedynie ściągać jak najwyższe podatki⁴⁰. Ostatecznie więc na kolejnych etapach zmagania główna rola przypadła w udziale prostym chłopom oraz rzemieślnikom, którzy z równą niechęcią podchodzili do swoich rządzących, jak do wizji obcego panowania⁴¹. Organizowali się oni w oddziały partyzanckie (kor. *byeolcho*), które atakowały przeciwnika znienacka, a następnie wycofywały się w trudno dostępne rejony (zarówno sposób prowadzenia działań militarnych, jak i nastawienie społeczne wobec najeźdźcy ludząco przypomina realia potopu szwedzkiego)⁴².

Dopiero w latach 40. Goryeo (podobnie jak Europa) mogło złapać oddech, gdyż wraz ze śmiercią Ugedėja w roku 1241 Imperium Mongolskie pogrążyło się w kryzysie dynastycznym. Nie zdołał mu zaradzić Gujuk (1246–1248), którego nagła

³⁷ Analogiczny fortel musiał zastosować król Węgier Bela IV, który po roku 1241 zbiegł na jedną z dalmatyńskich wysp; K. Bojko, *Polska a imperium mongolskie...*, s. 175.

³⁸ Y.H. Yoon, *The Focal Issues in the Historical Study of the Koryŏ's Resistance against Mongol*, „International Journal of Korean History” 2006, vol. 10, no. 1, s. 43–44, 48.

³⁹ E.Y. Park, *Korea. A History...*, s. 115.

⁴⁰ K.B. Lee, *A New History of Korea...*, s. 149.

⁴¹ Y.H. Yoon, *The Focal Issues...*, s. 51. Szczególną uwagę temu „ludowemu” aspektowi konfliktu poświęcili badacze z Korei Północnej, przy czym nie można zapominać, że część szlachty także zaangażowała się w działalność powstańcza.

⁴² R.E. Breuker, *And now, Your Highness, we'll discuss the location of your hidden rebel base. Guerrillas, Rebels and Mongols in Medieval Korea*, „Journal of Asian History” 2012, vol. 46, no. 1, s. 72–75.

śmierć przerwała kolejny najazd na Półwysep Koreański⁴³. Król Gojong starał się w międzyczasie ulaskawić stepowych wojowników, zawierając z nimi chociażby jeszcze za życia Ugedeja w 1241 r. pokój poprzez wysłanie na dwór w Karakorum swoich dalszych krewnych podających się za jego syna czy brata. Tam też z jednym z poselstw koreańskich zetknął się Jan di Piano Carpini, który wraz z Benedyktem Polakiem udał się na Wschód na polecenie papieża Innocentego IV⁴⁴.

Wielokierunkową ekspansję wznowił dopiero wielki chan Mongke (1251–1259). W 1252 r. misję podbicia Chin wciąż niezależnej dynastii Song powierzył on swemu bratu Kubilajowi, do którego wobec przedłużających się zmagani dołączył w roku 1258. Z kolei na czele kolejnych już kampanii przeciwko Goryeo stanął (po zastąpieniu księcia Jeku, jednego z Czyngisydów) wzmiankowany w *Tajnej historii Mongołów* Dżalairtaj, który w ciągu kilku lat całkowicie spustoszył kraj. To wtedy kompletnie zdewastowano między innymi Gyeongju, czyli starożytną stolicę Silla wraz z licznymi wielowiekowymi zabytkami⁴⁵.

Nieuchronnie zbliżało się wszakże polityczne przesilenie, gdyż Koreańczycy byli już zbyt zmęczeni takim stanem rzeczy. W 1258 r. zamordowano ostatniego przedstawiciela znieawidzonego rodu Choe, a w następnym roku król Gojong zgodził się wysłać swego następcę na dwór mongolski. Tak się jednak złożyło, że sędziwy monarcha zmarł po kilku miesiącach podobnie jak Mongke. Koreański książę z kolei w rozpoczynającej się w imperium wojnie domowej poparł Kubilaję, a ten (wyszedłszy z niej ostatecznie jako zwycięzca) zezwolił Wonjongowi (1259–1274) na powrót do ojczyzny i objęcie tronu⁴⁶.

Rok 1259 był dla stosunków mongolsko-koreańskich przełomowy. Ostateczne podporządkowanie się silniejszemu przeciwnikowi było bowiem na dworze Wangów traktowane jako nowe otwarcie, a nawet źródło kapitału politycznego⁴⁷. Krok ten faktycznie szybko zaowocował, gdyż Kubilaj w swoim edyktie z 1260 r. udzielił amnestii dotychczasowym oponentom, obiecał wycofać swoje wojska z półwyspu, a także zobowiązał się do wspierania prawowitego króla⁴⁸. O jego decyzji mówił z uznaniem:

⁴³ L. Bazyłow, *Historia Mongolii...*, s. 109–110.

⁴⁴ S. Kałużyński, *Dawni Mongołowie...*, s. 256. Tym samym było to prawdopodobnie jedyne zetknięcie się Polaków oraz Koreańczyków przed czasami nowożytnymi.

⁴⁵ J.H. Grayson, *Korea. A Religious History...*, s. 94.

⁴⁶ C. Li, *Transition under Ambiguity. Koryŏ-Mongol Relations around 1260*, „International Journal of Korean History” 2020, vol. 25, no. 1, s. 129–130. Na tym tle niezrozumiała wydaje się konstatacja J. Rurarz, zgodnie z którą Wonjong bezpośrednio przed powrotem do ojczyzny spędził wiele lat na dworze chańskim; J.P. Rurarz, *Historia Korei...*, s. 180.

⁴⁷ S. Wang, *What Tang Taizong...*, s. 343–346.

⁴⁸ C. Li, *Transition under Ambiguity...*, s. 141–142.

Goryeo to kraj o niezmierniej długości. Od czasów cesarza Taizonga z Tangów, który osobiście poprowadził ekspedycję przeciwko niemu, pozostawał on niezależny. Teraz zaś, skoro dziedzic jego tronu przybył, aby ukorzyć się przede mną, musi to być wola Niebios!⁴⁹

Wielki chan (który równolegle w 1264 r. przeniósł swą siedzibę do Dadu, czyli późniejszego Pekinu, a siedem lat później proklamował w Chinach powstanie własnej dynastii cesarskiej o nazwie Yuan, by następnie w pełni podporządkować sobie Państwo Środka, rozbijając ostatnie siły Songów na południu w wojnie z lat 1268–1279) wywiązał się ze swoich obietnic. W 1269 r. podjął bowiem zbrojną interwencję na rzecz Wonjonga, którego niektórzy wojskowi chcieli odsunąć, zatęskniwszy za pozycją, jaką cieszyli się po roku 1170⁵⁰. Za ostatni akord trwającej dekady wojny uchodzi bunt Trzech Nadzwyczajnych Straży (kor. Sambyeolcho)⁵¹, czyli doborowych jednostek, które, wsławiwszy się w walce z Mongołami, były niezadowolone z ułożenia się z wrogiem, przez co w 1270 r. wszczęły rewoltę. Rozlala się ona szczególnie na południowe prowincje, lecz została stłumiona po trzech latach dzięki wsparciu Kubilaja⁵². W ten sposób nareszcie zapanował pokój, który jednak (jako narzucony nieco odgórnie) należałoby określić mianem *Pax Mongolica*.

Nie można przy tym zapominać, że poniesione po drodze straty były niewyobrażalne. Od Goryeo odłączyło się wówczas wiele pogranicznych ziem, takich jak wyspa Jeju i okolice Pyeongyangu, które długo podlegały bezpośredniej władzy Mongołów⁵³. Ponadto, jak żalil się w pewnym momencie jeden z koreańskich urzędników w liście do chińskiego uczonego, Gaeseong „został porzucony na prawie trzydzieści lat. Zatem zanim zostaną wzniesione nowe domy i pałace, wpierv usunięte muszą zostać drzewa i chwasty”⁵⁴, którymi zarosło miasto. Najgorsze były wszakże straty ludnościowe, które według szacunków wyniosły około 19% całości populacji⁵⁵.

⁴⁹ Tłum. własne za: S. Wang, *What Tang Taizong...*, s. 381. Dla ścisłości należy dodać, że cesarz Taizong w VII wieku nie zmagał się oczywiście z Goryeo, lecz Goguryeo.

⁵⁰ O. Pirozhenko, *Political Trends of Hong Bog Won Clan in the Period of Mongol Domination*, „International Journal of Korean History” 2005, vol. 9, no. 1, s. 244.

⁵¹ Termin ten nie doczekał się dotychczas polskiego tłumaczenia. Autor w nawiązaniu do ustaleń Remco Breukera przyjmuje słowo „straż” za najodpowiedniejsze w tym kontekście, choć można by rzeczony termin przełożyć też jako „patrol” albo „wartę”; por. R.E. Breuker, *And now, Your Highness...*, s. 64.

⁵² W.E. Henthorn, *Korea. The Mongol Invasions...*, s. 173–183.

⁵³ P. Yun, *Popularization of Mongol Language and Culture in the Late Koryŏ Period*, „International Journal of Korean History” 2006, vol. 10, no. 1, s. 26.

⁵⁴ Tłum. własne za: C. Li, *Transition under Ambiguity...*, s. 128.

⁵⁵ Baabar, *Dzieje Mongolii*, tłum. S. Godziński, Wydawnictwo Akademickie „Dialog”, Warszawa 2005, s. 60.

Powidoki konfliktu

Tytuł poprzedniego punktu dość przewrotnie sugerował, że wojny Koreańczyków z Mongołami były swego rodzaju starciem cywilizacji. Choć oczywiście obie strony były przedstawicielami zupełnie odmiennych kultur, a w Goryeo przed długi czas postrzegano przybyszy ze stepów jako barbarzyńców, to autor daleki byłby od kategorycznych sądów co do szczegółowych postaw koreańskich elit w tym zakresie. Przykładowo J. Rurarz sugeruje, że podporządkowanie się Wangów nieokrzesanym Dżurdżenom było „gorzką pigułką”, zaś podobnym im Mongołom jakąś wielką przykrością⁵⁶.

Wydaje się jednak, że głównym źródłem dyskomfortu dla Gaeseongu był fakt, że przez całe stulecia mógł on lawirować pomiędzy lokalnymi potęgami pokroju Kitanów, Dżurdżenów, tudzież Songów, podczas gdy podporządkowanie się Mongołom było całkowite, przez co władca Goryeo musiał porzucić retorykę imperialną (działającą poniekąd w myśl zasady: „król jest cesarzem w swym królestwie”) na rzecz lenniczej⁵⁷. Kiedy przewaga nieprzyjaciela stała się oczywista, Koreańczycy byli chętni do współpracy, lecz na znanych sobie zasadach, tymczasem typowe dla Państwa Środka związki trybutarne udało się wypracować dopiero za Kubilaja (wcześniej ze strony mongolskiej padały żądania spełnienia tzw. sześciu zobowiązań)⁵⁸. Zdecydowało to ostatecznie o jego sukcesie, a przyczynili się do niego bez wątpienia rosnący w siłę neokonfucjaniści przebywający w jego otoczeniu⁵⁹. Na potwierdzenie tej tezy wystarczy wspomnieć, że Gojong już w 1238 r. był gotów rozpoznać w Ugedaju prawowitego cesarza⁶⁰.

Mimo to trudno jednoznacznie określić charakter stosunków panujących między dwoma krajami za dynastii Yuan, gdyż historycy w odniesieniu do Goryeo mówią zarówno o zależności holdowniczej, jak i państwie sojuszniczym, aliancie czy apanażu cesarskim⁶¹. Zresztą sam Pekin przejawiał w tej epoce ambiwalentne podejście do sprawy⁶². Łatwiej więc prześledzić, w jakim kierunku owe zależności ewoluowały, gdyż na ogół wskazuje się tu na kilka etapów. Po pierwsze, za panowania króla Wonjong'a doszło do „pojednania” z sąsiadem i ustabilizowania sytu-

⁵⁶ Por. J.P. Rurarz, *Historia Korei...*, s. 167, 181.

⁵⁷ K.K. Wong, *All Are the Ruler's Domain, but All Are Different. Mongol-Yuan Rule and Koryŏ Sovereignty in the Thirteenth and Fourteenth Centuries*, „Seoul Journal of Korean Studies” 2021, vol. 34, no. 1, s. 6, 19.

⁵⁸ C. Li, *Transition under Ambiguity...*, s. 124, 143.

⁵⁹ Por. T.M.H. Nguyen, *Tributary Activities of Vietnam and Korea with China. Similarities and Differences*, „International Journal of Korean History” 2021, vol. 26, no. 1, s. 135–137.

⁶⁰ S. Wang, *What Tang Taizong...*, s. 361.

⁶¹ C. Li, *Transition under Ambiguity...*, s. 148.

⁶² K.K. Wong, *All Are the Ruler's Domain...*, s. 3.

acji wewnętrznej⁶³. Wyjątkowo istotny był zwłaszcza wzrost prestiżu monarszego nadszarpniętego w czasach samowoli rodu Choe, który to proces przyspieszył za panowania kolejnych władców⁶⁴.

Poczynając bowiem od Chungnyeola (1274–1308), wszyscy oni poślubiali mongolskie księżniczki, stając się częścią swoistego „systemu zięciów”, w którym ich pozycję umacniało bliskie pokrewieństwo z cesarzem. Na jego dworze nieraz spędzali większość swojego panowania, czego przykładem jest między innymi król Chungseon (1308–1313)⁶⁵. Choć może nie wydawać się to oczywiste, to poślubianie kobiet z zagranicy przez królów koreańskich było zdarzeniem praktycznie bezprecedensowym w dziejach i nigdy więcej podobna praktyka nie miała miejsca. Co więcej, dzieci z tych związków były domyślnie faworyzowane przy sukcesji⁶⁶. Sprzyjało to oczywiście notorycznemu wprost wtrącaniu się Pekinu w sprawy dynastyczne Wangów. Przykładowo, dwór cesarski zmuszał monarchów do abdykacji, po czym ponownie osadzał ich na tronie (taki los spotkał w roku 1298 Chungnyeola), a także dla zapewnienia sobie posłuchu brał zakładników spośród królewskich krewnych⁶⁷, rozgrywając ich pomiędzy sobą i kusząc tytułem króla Shenyangu, którego rządy rozpościerały się nad obszarami w dużej mierze skoreanizowanej Mandżurii⁶⁸.

Zapewnieniu większej kontroli nad Goryeo służyło też funkcjonujące na miejscu Biuro ds. Ukarania Japonii (kor. Jeongdonghaengseong), które nie zaprzestało działalności, mimo że mongolskie ataki na Wyspy Japońskie z lat 1274 oraz 1281 zakończyły się bezprzykładną klęską Mongołów, w czym wszakże Koreańczycy musieli, *nolens volens*, partycypować, dostarczając swojemu suwerenowi ludzi oraz okręty, co wyeksploatowało zasoby kraju⁶⁹. Gaeseong był, co gorsza, zobowiązany do regularnego wysyłania cesarzowi w formie trybutu eunuchów oraz młodych kobiet (kor. *gongnyeo*), które na ogół pędziły w Chinach smutny żywot niewolnic seksualnych, choć jedna z nich poślubiła Togona Temüra, do historii przechodząc jako cesarzowa Gi⁷⁰.

Wbrew pozorom dynastia Yuan wywierała więc też pozytywny wpływ na Goryeo, w którym dzięki niej rozpowszechnił się popularny do dziś wśród Koreańczyków

⁶³ O. Pirozhenko, *Political Trends...*, s. 238.

⁶⁴ P. Yun, *Mongols and Western Asian in the Late Koryŏ Ruling Stratum*, „International Journal of Korean History” 2002, vol. 3, no. 1, s. 58.

⁶⁵ H.K. Min, *Koryŏ Politics under the Mongol Control. Dynastic Continuity during the Period of Royal Absence*, „International Journal of Korean History” 2000, vol. 1, no. 1, s. 17–20.

⁶⁶ P. Yun, *Popularization of Mongol Language...*, s. 27.

⁶⁷ M. Lee, *Changes in the Logic and System behind the Succession of the Koryŏ Throne under Mongol Subjugation*, „The Review of Korean Studies” 2016, vol. 19, no. 2, s. 90, 97, 103, 108.

⁶⁸ M.J. Seth, *A History of Korea...*, s. 112.

⁶⁹ O. Pirozhenko, *Political Trends...*, s. 245.

⁷⁰ J. Kim, J. Lee, J. Lee, „*Goryeoyang*” and „*Mongolpung*” in the 13th–14th Centuries, „Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae” 2015, vol. 68, no. 3, s. 282.

alkohol (kor. *soju*) oraz tradycyjny makijaż weselny⁷¹. Podobna wymiana kulturowa działała oczywiście w dwie strony, ponieważ Koreańczycy licznie napłynęli w tym okresie do Chin, korzystając ze swojej wysokiej pozycji społecznej⁷². Najbardziej zapewne przysłużyli się Państwu Środka, mając pośredni udział w odnowieniu tam w 1313 r. egzaminów konfucjańskich, które wcześniej zaniknęły w całej Azji z wyjątkiem Półwyspu Koreańskiego⁷³.

„System zięciów”, w którym Wangowie stanowili jedynie swoistą boczną gałąź dynastii Yuan, zaczął upadać za panowania Gongmina (1351–1374), gdyż ten jako ostatni poślubił krewną cesarza. Już w roku 1356 przeprowadził on wiele reform o charakterze wyraźnie antymongolskim. Nakazał między innymi aresztowanie przesadnie sprzyjających Chinom dostojników koreańskich (w tym brata cesarzowej Gi) oraz zaatakowanie pogranicznych posterunków mongolskich⁷⁴. Nie były to jednak decyzje podyktowane prywatnymi antypatiami władcy, lecz stanowiły element pragmatycznej polityki propaństwowej, ponieważ w tym czasie w Chinach do głosu dochodziła nowa dynastia Ming, która ostatecznie w 1368 r. zmusiła do ucieczki z Pekinu potomków Czyngis-chana. Schronienie znaleźli oni dopiero w swej dawnej stolicy Karakorum⁷⁵.

Gongmin starał się balansować między tymi dwiema siłami (w 1370 r. uznał go cesarz Hongwu z dynastii Ming), lecz został zamordowany przez swoich dworzan, a jego młody syn U (1374–1388) zaprzepścił dokonania ojca. Szybko bowiem okazał się władcą nieudolnym, który swym zachowaniem zraził do siebie Mingów i próbujących przejść w latach 70. do kontrofensywy Mongołów, a większość czasu spędzał na rozrywkach⁷⁶. Na domiar złego, Goryeo od dłuższego czasu trapiły niszczycielskie ataki japońskich piratów oraz chińskich Czerwonych Turbanów. Społeczną niechęć wzbudzało nadto zepsucie moralne mnichów buddyjskich, takich jak niesławny Sindon (szara eminencja za rządów Gongmina, domniemany

⁷¹ *Ibidem*, s. 287–289.

⁷² W dużym uproszczeniu można stwierdzić, że społeczeństwo w imperium dynastii Yuan dzieliło się na cztery zasadnicze klasy. Do pierwszej zaliczano Mongołów, do drugiej sprzymierzone z nimi ludy tureckie i podobne, do trzeciej mieszkańców dawnego państwa dynastii Jin, zaś członkowie czwartej i najniższej rekrutowali się spośród byłych poddanych Songów. Koreańczyków w zależności od sytuacji uznawano za przynależnych do klasy drugiej lub trzeciej; P. Yun, *Popularization of Mongol Language...*, s. 30.

⁷³ S. Wang, *What Tang Taizong...*, s. 370–371. Tym samym jednak koreańscy uczeni zostali włączeni w imperialny system oceny wiedzy, przez co podczas egzaminów musieli rywalizować także z Chińczykami; K.K. Wong, *All Are the Ruler's Domain...*, s. 16.

⁷⁴ D.M. Robinson, *Korea and the Fall of the Mongol Empire*, Cambridge University Press, Cambridge 2022, s. 134.

⁷⁵ D.M. Robinson, *Rethinking the Late Koryŏ in an International Context*, „Korean Studies” 2017, vol. 41, s. 80.

⁷⁶ H.W. Lee, *Political Power Groups of Koryŏ Dynasty after the Period of Yüan China's Intervention*, „International Journal of Korean History” 2002, vol. 3, no. 1, s. 39–42.

biologiczny ojciec króla U). W opozycji do nich występował zyskujący na znaczeniu neokonfucjaniści. Identyfikował się z nimi promingowski generał Yi Seonggye, który pod koniec XIV wieku zbuntował się przeciwko królewskim rozkazom i obalił rodzinę Wang, dając jako król Taejo (1392–1398) początek rządów własnego rodu oraz nowemu państwu o nazwie Joseon⁷⁷.

Podsumowanie

O ile dla Polaków bitwa pod Legnicą oznaczała początek wielowiekowych zmagania z Tatarami, o tyle kontakt Koreańczyków z Mongolami był w historii narodu koreańskiego tylko krótkim, choć intensywnym epizodem. Z powodu zapoczątkowanej w 1231 r. inwazji Goryeo musiało otworzyć się na nowe idee i obce kultury znacznie bardziej niż kiedykolwiek w swych dziejach. Nie pozostało to bez wpływu na kształtowanie się tamtejszego społeczeństwa, które dopiero w połowie epoki Joseon prawie całkowicie zamknęło się na świat, zyskując sobie miano „pustelniczego królestwa”.

Dotychczas ten epizod koreańskiej historii zbywany był milczeniem lub rozpatrywany w kategoriach gry wielkich mocarstw toczącej się przez stulecia na obszarze Półwyspu Koreańskiego⁷⁸. Dlatego intencją autora artykułu było ukazanie pełnej podmiotowości i wyjątkowości Goryeo w dobie mongolskiej ekspansji, a także niezwykłego oraz ponadczasowego ducha oporu Koreańczyków, z którym ze względu na dziejowe doświadczenia mogą się utożsamiać również Polacy.

Literatura

- Atwood C.P., *The Date of the „Secret History of the Mongols” Reconsidered*, „Journal of Song-Yuan Studies” 2007, no. 37.
- Baabar, *Dzieje Mongolii*, tłum. S. Godziński, Wydawnictwo Akademickie „Dialog”, Warszawa 2005.
- Bazyłow L., *Historia Mongolii*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1981.
- Bojko K., *Polska a imperium mongolskie oraz Złota Orda w latach 1241–1502*, „Perspektywy Kultury” 2020, t. 31, nr 4.
- Breuker R.E., *And now, Your Highness, we’ll discuss the location of your hidden rebel base. Guerrillas, Rebels and Mongols in Medieval Korea*, „Journal of Asian History” 2012, vol. 46, no. 1.
- Grayson J.H., *Korea. A Religious History*, Routledge, New York 2002.
- Henthorn W.E., *Korea. The Mongol Invasions*, Brill, Leiden 1963.
- Kalużyński S., *Danni Mongołowie*, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1983.

⁷⁷ D.M. Robinson, *Rethinking the Late Koryŏ...*, s. 94–95.

⁷⁸ Por. W.E. Henthorn, *Korea. The Mongol Invasions...*, s. IX.

- Kim J., Lee J., Lee J., „Goryeoyang” and „Mongolpung” in the 13th–14th Centuries, „Acta Orientalia Academiae Scientiarum Hungaricae” 2015, vol. 68, no. 3.
- Kowalski S., *W obronie chrześcijańskiej Europy. Bitwa pod Legnicą, 9 kwietnia 1241*, „Resovia Sacra” 2019, t. 26.
- Labuda G., *Wojna z Tatarami w roku 1241*, „Przegląd Historyczny” 1959, t. 50, nr 2.
- Ledyard G., *The Mongol Campaigns in Korea and the Dating of „The Secret History of the Mongols”*, „Central Asiatic Journal” 1964, vol. 9, no. 1.
- Lee H.W., *Political Power Groups of Koryŏ Dynasty after the Period of Yüan China’s Intervention*, „International Journal of Korean History” 2002, vol. 3, no. 1.
- Lee I.J., *Trends and Prospects. Historical Studies on Koryŏ-Mongol Relationship in the 13–14th centuries*, „The Review of Korean Studies” 2016, vol. 19, no. 2.
- Lee K.B., *A New History of Korea*, trans. E.J. Shultz, E.W. Wagner, Ilchokak, Seoul 1984.
- Lee M., *Changes in the Logic and System behind the Succession of the Koryŏ Throne under Mongol Subjugation*, „The Review of Korean Studies” 2016, vol. 19, no. 2.
- Li C., *Transition under Ambiguity. Koryŏ-Mongol Relations around 1260*, „International Journal of Korean History” 2020, vol. 25, no. 1.
- Mencel M.T., *Ekspansja mongolska w Azji Wschodniej po śmierci Czyngis-chana. Uwarunkowania i konsekwencje*, „Studia Gdańskie. Wizje i Rzeczywistość” 2016, t. 13.
- Min H.K., *Koryŏ Politics under the Mongol Control. Dynastic Continuity during the Period of Royal Absence*, „International Journal of Korean History” 2000, vol. 1, no. 1.
- Mun C.Y., *Yi Gyubo pyeongjeon. Gyeonggido yeoksamunhwainmul jaebalgyeon*, Hangungmunhwawonyeonhapoe Gyeonggidojihoe, Suwon 2011.
- Nguyen T.M.H., *Tributary Activities of Vietnam and Korea with China. Similarities and Differences*, „International Journal of Korean History” 2021, vol. 26, no. 1.
- Park E.Y., *Korea. A History*, Stanford University Press, Stanford 2022.
- Pietrewicz O., *Krewetka między wielorybami. Półwysep Koreański w polityce mocarstw*, Asian Century, Warszawa 2020.
- Pirozhenko O., *Political Trends of Hong Bog Won Clan in the Period of Mongol Domination*, „International Journal of Korean History” 2005, vol. 9, no. 1.
- Robinson D.M., *Korea and the Fall of the Mongol Empire*, Cambridge University Press, Cambridge 2022.
- Robinson D.M., *Rethinking the Late Koryŏ in an International Context*, „Korean Studies” 2017, vol. 41.
- Rodziński W., *Historia Chin*, Zakład Narodowy im. Ossolińskich, Wrocław 1992.
- Ruraz J.P., *Historia Korei*, Wydawnictwo Akademickie „Dialog”, Warszawa 2009.
- Seth M.J., *A History of Korea. From Antiquity to the Present*, Rowman & Littlefield, Lanham 2010.
- Tajna historia Mongołów. Anonimowa kronika mongolska z XIII w.*, tłum. S. Kalużyński, Państwowy Instytut Wydawniczy, Warszawa 1989.
- Wang S., *What Tang Taizong Could Not Do. The Korean Surrender of 1259 and the Imperial Tradition*, „T’oung Pao” 2018, vol. 104, no. 3–4.
- Wong K.K., *All Are the Ruler’s Domain, but All Are Different. Mongol-Yuan Rule and Koryŏ Sovereignty in the Thirteenth and Fourteenth Centuries*, „Seoul Journal of Korean Studies” 2021, vol. 34, no. 1.
- Yoon Y.H., *The Focal Issues in the Historical Study of the Koryŏ’s Resistance against Mongol*, „International Journal of Korean History” 2006, vol. 10, no. 1.
- Yun P., *Mongols and Western Asian in the Late Koryŏ Ruling Stratum*, „International Journal of Korean History” 2002, vol. 3, no. 1.

SUMMARY

THE KINGDOM OF GORYEO AND THE MONGOL INVASION IN THE THIRTEENTH CENTURY

In the thirteenth century, vast areas of Eurasia witnessed the Mongols' destructive expansion initiated by Chinggis Khan and continued by his successors. It also extended to the Kingdom of Goryeo, which was founded in 918 by Wang Geon. For almost three centuries, the country in question conducted a skilful foreign policy towards its more powerful neighbours, but from 1170 it was in an incessant internal crisis caused by a military revolt. Subsequently, in 1196, General Choe Chungheon took over the reins of government, marginalising the king. From 1231, Goryeo became the target of a Mongol invasion, which lasted intermittently until 1259. As the court fled to Ganghwa Island, the main burden of fighting rested on the shoulders of the province's inhabitants, who used guerrilla methods to combat the invaders. The situation was only normalised by the removal of the Choe family from power and the agreement between King Wonjong and Kublai Khan, who afterwards also became the Chinese Emperor. Thus, China exerted a significant influence on the events taking place on the Korean Peninsula till the end of the fourteenth century.